

Mantell Gwynedd

Eich cyngor gwirfoddol sirol lleol

7. Dod o hyd i arian a'i gael

7.10.6 Cadw Cofnodion Cymorth Rhodd

*Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups*

Mae gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi (HMRC) ddyletswydd i sicrhau bod y cynllun Cymorth Rhodd yn cael ei ddefnyddio'n gywir ac mae ganddo hawl i archwilio cofnodion Cymorth Rhodd unrhyw elusen. Y gofyniad sylfaenol yw bod unrhyw elusen sy'n rhedeg cynllun Cymorth Rhodd yn gallu dangos trywydd archwilio o ddatganiadau Cymorth Rhodd ddilys a roddwyd gan eich rhoddwyr i'r rhoddion y mae ad-daliad treth wedi'i hawlio ar eu cyfer. Chi sydd i benderfynu sut bydd eich elusen yn gwneud hyn ac mae nifer o becynnau meddalwedd ar gael ar y farchnad i'ch helpu. Dylid cadw cofnodion Cymorth Rhodd am gyfnod o chwe blynedd (roedd canllawiau blaenorol HMRC yn anghywir yn dweud mae yn unig am bedair blynedd oedd angen cadw'r cofnodion. Os ydych wedi dinistrio cofnodion yn fwy na phedair blwydd oed yn seiliedig ar y canllawiau hyn ni chewch eich cosbi) ac ynghylch datganiadau sy'n eich caniatáu i hawlio Cymorth Rhodd ar roddion yn y dyfodol, bydd angen ichi gadw tystiolaeth benagored. Yn ei ffurf symlaf, byddai trywydd archwilio ar gyfer Cymorth Rhodd yn cynnwys copi o dderbynneb y rhodd, datganiad a chopi o slip talu mewn y banc.

Datganiad Cymorth Rhodd

Rhaid i bob rhoddwr roi hawl i'r elusen adennill Cymorth Rhodd ar eu rhoddion; gellir cadw'r dystiolaeth hon ar nifer o wahanol fformatau cyn belled â bod yr un wybodaeth 'graidd' wedi'i chasglu. Gellir cael y wybodaeth hon yn bersonol, dros y ffôn, drwy'r wefan, ffacs neu e-bost.

Rhaid i'r datganiad gynnwys:

- Enw eich elusen (neu CASC)
- Enw llawn y rhoddwr - teitl, enw bedydd a chyfenw neu lythrennau a chyfenw
- Cyfeiriad cartref y rhoddwr - DS rhaid iddo fod yn gyfeiriad cartref yn hytrach na chyfeiriad gwaith. Rhaid cynnwys o leiaf enw neu rif y tŷ a'r côd post.
- Gwerth y rhodd(ion) i'w roi yn y datganiad - gall fod yn gymwys ar gyfer rhoddion unigol, rheolaidd neu gyfnodol. Gall un datganiad fod yn gymwys ar gyfer pob rhodd a wneir i'ch elusen yn y pedair blynedd diwethaf a phob rhodd yn y dyfodol.
- Cadarnhad bod y rhoddwr wedi talu digon o dreth DU (incwm neu enillion cyfalaf) yn y flwyddyn ariannol i gyfateb i'r swm a adhawllir gan yr elusen neu'r CASC ac unrhyw elusennau eraill neu CASC meant yn rhoi i.

Mae'r geiriau canlynol yn disgrifio hyn yn y ffordd symlaf:

"Yr wyf yn cadarnhau fy mod wedi talu amdano neu'n mynd dalu swm o Dreth Incwm a / neu Dreth Enillion Cyfalaf ar gyfer pob blwyddyn dreth (6 Ebrill i 5 Ebrill) sydd o leiaf yn hafal i swm y dreth bydd yr holl elusennau neu Glybiau Chwaraeon Amatur Cymunedol (CASC) yr wyf yn rhoi i yn adennill ar fy anrhegion ar gyfer y flwyddyn dreth honno. Yr wyf yn deall nad yw trethi eraill fel TAW a Threth y Cyngor yn gymwys. Rwy'n deall y bydd yr elusen adennill 28c o dreth ar bob £ 1 a roddais hyd at 5 Ebrill 2008 a bydd yn adennill 25c o dreth ar bob £ 1 a roddaf ar neu ar ôl 6 Ebrill 2008. "

Gellir lawrlwytho ffurflenni enghreifftiol rhoddion Cymorth Rhodd a Noddi Cymorth Rhodd o wefan Giving Wales.

Datganiadau Cymorth Rhodd llafar

Pan roddir datganiadau Cymorth Rhodd ar lafar, rhaid anfon cadarnhad ysgrifenedig i'r rhoddwr gydag opsiwn diddymu'r datganiad. Yr amser a ganiateir i hyn yw 30 diwrnod, ac ni ddylid hawlio Cymorth Rhodd ar y rhodd yn ystod y cyfnod yma.

Enghreifftiau o ddatganiadau cofnodion boddhaol:

- Datganiadau ysgrifenedig Cymorth Rhodd
- Cadarnhad ticio blwch, er enghraifft ar ffurflenni noddi gydag enw'r rhoddwr (o leiaf llythyren a chyfenw); a chyfeiriad preswyl (o leiaf enw neu rif y tŷ a'r côd post)
- Cofnodi datganiad gan y rhoddwr neu gofnodi'r rhoddwr yn cadarnhau'r datganiad os yw'r datganiad wedi'i gofnodi eisoes gan yr elusen.
- Llythyr yn cadarnhau manylion datganiad llafar gan gynnwys y cyfnod 30 diwrnod
- Cofnod cyfrifiadur o enghraifft datganiad a gwblhawyd gan y rhoddwr ac sy'n cynnwys cyswllt gyda manylion banc y rhoddwr.
- Copi e-bost o ddatganiad
- Print cyfrifiadur o'r datganiad a anfonwyd at yr elusen
- Delwedd a sganiwyd o'r datganiad
- Copi o neges destun ffôn symudol yn cadarnhau'r datganiad.

Cadw Cofnodion a hawlio'r dreth

Y ffordd orau o gadw cofnodion Cymorth Rhodd yw cael un ddalen gofnodi rydd ar gyfer pob rhoddwr a thaflen grynodedb ar wahân ar gyfer cyfrifo cyfanswm yr hawliadau. Does dim rhaid i chi ddefnyddio cyfriflyfr iawn, cyn belled â bod gennych ddigon o golofnau i gofnodi'r holl wybodaeth y mae angen i chi ei chadw. Ar ddalen eich rhoddwr, dylech chi gofnodi:

- Pob rhodd gan y person hwnnw – dyddiad a swm
- Y dull rhoi bob tro
- Pwrpas y rhodd (hy cyffredinol neu gronfa gyfyngedig)

Gair o Gyngor ar Gadw Cofnodion: Bydd system cadw cofnodion da yn golygu y bydd hi'n syml iawn paratoi eich trefnlen, cael gafael ar y ffigurau iawn i'w rhoi ar ffurflen R68(i) HMRC a hawlio'r dreth yn ôl. Os ydych yn llenwi'r ffurflen hawlio R68(i), bydd y cyfrifo yn awtomatig.

Cewch hawlio cyn amled ag y dymunwch, ond os ydych yn hawlio mwy nag unwaith y flwyddyn, rhaid i chi hawlio am o leiaf £100. Mae rhai elusennau yn aros tan ddiwedd y flwyddyn, eraill yn anfon hawliad bob chwarter, neu'n amlach, er mwyn helpu'r llif arian. Os ydych chi'n derbyn rhodd anarferol o fawr, efallai y byddwch chi eisiau hawlio ar unwaith. Os oes gennych chi Apêl ar waith, byddwch eisiau amseru'r broses hawlio er mwyn cyd-fynd â chynnydd y prosiect. Bydd yr HMRC yn gallu talu'r arian a hawlir yn ôl gennych yn uniongyrchol i gyfrif banc eich elusen.

Archwiliad Cymorth Rhodd

Mae hawl gan Uned Archwilio HMRC gario allan archwiliadau elusennau i wirio fod yr hawliau yn gywir a bod trywydd archwilio clir. HMRC sy'n penderfynu pwy i archwilio gan ddefnyddio proses asesu risg yn seiliedig ar, er enghraifft, broblemau a welir mewn hawliau elusen; cynnydd cyflym mewn hawliau gan elusen; dim archwiliad blaenorol gan HMRC; gwybodaeth gan staff HMRC am elusen; gwybodaeth gan y cyhoedd / yn y wasg am bryderon ynghylch hawliau Cymorth Rhodd elusen.

Bydd yr archwilydd yn:

- Adolygu cofnodion, systemau a dulliau gweithredu cyfrifo
- Gwirio cyfrifo'r hawliau
- Gwirio geiriad y datganiadau
- Gwirio fod datganiadau Cymorth Rhodd a ffurflenni noddi yn ddilys
- Gwirio cofnodion banc

Lefel camgymeriad *de minimis*

Ni fydd elusennau sy'n hawlio Cymorth Rhodd llai na £2,500 yn cael eu cosbi am gamgymeriadau llai na 4%.

Mae HMRC yn barod i roi cyngor i elusennau newydd (neu elusennau sy'n gweithredu newidiadau yn y system. Gofynnwch i HMRC am gyngor.

Mwy o wybodaeth

Cymru'n Rhoi

Llinell gymorth 0800 2888 329

givingwales@wcva.org.uk

Cynllun rhoi drwy'r gyflogres

www.charitablegiving.co.uk

Institute of Fundraising

www.tax-effectivegiving.org.uk

HMRC Charities

Llinell gymorth 0845 302 0203

charities@hmrc.gov.uk

www.hmrc.gov.uk

Ymwadiad

Mae'r wybodaeth a ddarperir yn y daflen hon ar gyfer cyfarwyddyd yn unig. Nid yw'n amnewid am gyngor proffesiynol ac ni allwn dderbyn unrhyw gyfrifoldeb am golled o ganlyniad i unrhyw berson weithredu neu wrthod gweithredu arno.

Am rhagor o wybodaeth cysylltwch â

Mantell Gwynedd

23-25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1AB

Elusen Gofrestredig: 1068851

Ffôn: 01286 672626

ymholiadau@mantellgwynedd.com

Ffacs: 01286 678430

www.mantellgwynedd.com

Cynhyrchwyd gan WCVA, Cynghorau Gwirfoddol Sirol a Chanolfannau Gwirfoddoli

Wedi ei ddiweddarau: 28/03/2012

Ffôn: 0800 2888 329

www.wcva.org.uk